

A Fővárosi Ítéltábla a Sinyei Ügyvédi Iroda (fél címe 1, eljáró ügyvéd: dr. Sinyei Dávid) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Szöllős Márta jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2016. február 17. napján meghozott 22.P.20.258/2015/25. számú ítélete ellen a felperes részéről 26. sorszám alatt előterjesztett és Pf/6. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget és külön felhívásra a Magyar Államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, miszerint az alperes azzal, hogy a fegyelmi eljárás helyett ellene büntető eljárást kezdeményezett megsértette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 78. § (2) bekezdésével oltalmazott szerint becsületéhez és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait. Kérte a testi épséghez és az egészséghez fűződő személyiségi jogának megállapítását tekintettel arra, hogy amikor - az önhibáján kívül ellene indult eljárás miatt - a salgótarjáni rendőrségi kihallgatásra utazott motorkerékpárral, maradandó egészségkárosodással járó közúti balesetet szenvedett.

Kérte továbbá annak megállapítását, hogy a feljelentés megszövegezése olyan valótlan tényállításokat tartalmaz, illetve való tényről olyan hamis színben tüntet fel, amely a felperes jóhírneve, becsülete megsértésére alkalmas. Elégtétel adásként kérte az alperes kötelezését, arra, hogy a ... Megyei Hírlapban három egymást követő vasárnapi napon megjelenő lapszámban nyilatkozattal kérjen bocsánatot a jogsértésért.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a feljelentés sértő kijelentést nem tartalmaz a felperesre. Előadta, hogy a célellenőrzések és egyéb vizsgálatok eredményei joggal vetették fel a tűzoltóparancsnokban azt a kérdést, hogy a hatósági ellenőrként és egyéni vállalkozóként is eljáró felperes tevékenysége bűncselekmény kategóriájába eső cselekvés-e vagy véletlenszerű egybeesés. ... parancsnokban gyanú fogalmazódott meg, melynek eldöntése nem volt tiszte, ezért tette meg a feljelentését. A nyomozóhatóság úgy vélte, hogy fennáll a szándékosság, a bíróság azonban másképp vélekedett.

A bíróság a felperes keresetét elutasította. Megítélése szerint nincs olyan jogszabályi rendelkezés,

amely hierarchikus viszonyt teremt a fegyelmi és büntető eljárás között, nem jogsértő fegyelmi eljárás előtt vagy helyett feljelentést tenni. Kifejtette, hogy a feljelentő az ellenőrzések eredményei alapján olyan információk birtokába jutott, melyek szerint a felperes a jegyzőkönyvekben nem szerepeltette a vizsga hiányát, illetve utólag történtek vizsgáztatások, olyanok vizsgáztak le, akiknek nem volt kötelező. Ezek minősülhetnek bűncselekmény kategóriájába eső cselekvéseknek is, illetőleg lehettek véletlen egybeesések is, a feljelentést tevőnek nem kellett tudnia, hogy a felperesi cselekvések, mely kategóriába esnek.

A feljelentést vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a feljelentés két dolgot állít: a céllenőrzések során azt tapasztalták, hogy a felperes feltárta a tűzvédelmi szakvizsgának a hiányát, de azt a jegyzőkönyvekben nem szerepeltette, továbbá más esetekben azt tapasztalták, hogy olyan személyeket szakvizsgáztatott le, akiknek munkaköri tevékenysége nincs tűzvédelmi szakvizsgához kötve.

A Ptk. 78. § (2) bekezdése, az Alaptörvény 25. cikke alapján akként foglalt állást, hogy az alperesi jogelőd a büntető feljelentésében a felperes személyére vonatkozó állításával nem sértette meg a felperesnek a Ptk. 78. §-ának (1) és (2) bekezdései által védett jóhírnevét, mert a tényállítása megfelelt a valóságnak a céllenőrzések tapasztalatait figyelembe véve. Az állítások stílusa és a hangneme pedig nem volt sértő a felperesre.

Utalt arra, hogy a jogerős büntető ítélet is megállapította az ellenőrzött ... Kft. és a ... Kft. esetében azt a tény, hogy a felperes a jegyzőkönyv felvételekor a tűzvédelmi szakvizsga hiányát elmulasztotta rögzíteni, gondatlan mulasztását elismerte a tárgyaláson. A ... Kft. esetében a megállapítás szerint olyan személyek is tettek tűzvédelmi szakvizsgát, akik nem voltak ilyen vizsga tételére kötelesek.

A feljelentés alapját képező tényállítások így megfeleltek a valóságnak, valós tényekből levont következtetés volt az alperes által megfogalmazott gyanú. A hatóság feladata volt elbírálni a feljelentésben foglaltakat, a nyomozóhatóság a feljelentést követően a nyomozást lefolytatta. Megállapította az alapos gyanú fennállását az ügyesszég pedig vádat emelt. Az alperes a felperes személyéhez fűződő jogát mindezekre tekintettel nem sértette meg a feljelentés megtételével, így az alperesi felelősség megállapításának további feltételei is hiányoztak, az alperes magatartásának jogellenességét a felperes nem bizonyította.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy állapítsa meg a bíróság, hogy az alperes képviselője megsértette a felperes becsületéhez és jóhírnevéhez fűződő személyiségi jogait, ezért kötelezze az alperest a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pontja szerinti elégtétel nyújtására, továbbá perköltség viselésére.

Fellebbezésében a megállapított tényállással összefüggésben utalt arra, hogy ... tűzoltó parancsnok nem az engedély megszerzésekor, hanem később jelezte aggályait, de a 2010. januári OKF vezetői tájékoztató kötelező erővel nem bír. Az alperes 2009. június-júliusi ellenőrzését követően sem alkalmazott a ...i Hivatásos Tűzoltóság egyetlen alkalommal sem tűzvédelmi bírságot addig, amíg a feljelentést aláíró tűzoltó parancsnok volt a vezető. A szakvizsgáztatáson részt vett közvetlen munkatársa, és a volt főnöke is, ezért ... több információt is be tudott szerezni arról, hogy ki és honnan vesz részt a vizsgákon.

Az ... Kft. vonatkozásában kiemelte, hogy az alperes céllenőrzése három hónappal később történt, mint a felperesi ellenőrzés. A felperes ellenőrzése során még olyan munkakörben dolgoztak a céllenőrzési jegyzőkönyvben megjelölt dolgozók, aminek végzéséhez nem volt tűzvédelmi vizsga szükséges. Érthetetlen számára, hogy miért nem szerepelt a céllenőrzési jegyzőkönyvben az ügyvezető igazgató nyilatkozata, ami a felperes állítását támasztotta alá. Az alperes is tudhatta, hogy egy nagy cég életében ennyi idő alatt sok minden változhat, valamint nem kérdezték meg az ügyvezetőt, mégis feljelentéssel éltek.

A ... Kft. kapcsán kifejtette, hogy a céllenőrzésben az fogalmazódik meg, mintha az általa végzett utóellenőrzés során biztosan tudomása lett volna arról, hogy a kft. tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett dolgozóinak már nem érvényes a szakvizsgájuk. ... kollégájának ezzel szemben tudomása volt arról, hogy az a felperes eljárási gyakorlata szerint utóellenőrzésen, ha más nem adódik, az átfogó ellenőrzésen feltárt hiányosságokra koncentrálni, és nem ellenőriz mindent újra átfogóan. Azt, hogy nem volt feladata a tűzvédelmi vizsgák ismételt ellenőrzése, a büntetőbíróóság is megállapította. Az ügyvezető nyilatkozata nem volt egyértelmű, hogy miért nézték át a szakvizsgára kötelezetteket. Bár értelmezhető úgy is, hogy a felperes vizsgálata miatt, álláspontja szerint az alperesnek a tűzvédelmi szakember nyilatkozatával kellett volna tisztázni a bizonytalan tartalmú nyilatkozatot. Jelentős idő telt el itt is a felperes 2010. februári utóellenőrzése és a júniusi céllenőrzés között, a felperest is meg lehetett volna kérdezni ahelyett, hogy egy ellentmondásos jegyzőkönyv alapján feljelentést tesznek.

A ... Kft. kapcsán arra hivatkozott, hogy a büntetőbíróóság négy személy helyett egy személy esetében állapított meg csak mulasztást, de az sem volt szándékos. Ha helyszíni szemlét tartanak a céllenőrzés során ez is kiderült volna.

Az ... Zrt. ellenőrzése vonatkozásában előadta, hogy volt egy korábbi, május 20-i céllenőrzés, ahol tűzvédelmi hiányosságot nem találtak, erről azonban jegyzőkönyv nem készült. A május 22-i céllenőrzés jegyzőkönyvében a tűzvédelmi szakvizsga letételével kapcsolatos megállapítások feleslegesek. ... a nyilatkozata szerint nem tudta, hogy az érintett munkavállalók nem kötelesek szakvizsga letételére, amiből következik, hogy nem döntött ezen személyek részvételéről. A nevezett nyilatkozata nem egyértelmű, az alperesnek ebben a körben is a felperest, illetve a nyilatkozót kellett volna megkérdeznie feljelentés helyett.

Megalapozatlannak minősítette azt a következtetést, miszerint a tűzoltóság vezetőjében felmerülhetett az a gyanú, hogy a felperes vizsga nélkül ad ki szakvizsga bizonyítványt, mivel a vezetőt tanúként nem hallgatták meg. Vítatta azt is, hogy az időpont változást be kellett volna jelentenie. Mivel ... is részt vett a vizsgáztatáson, feljelentés helyett elegendő lett volna megkérdezni.

A ... Kft. kapcsán kiemelte, hogy az alperes nem végzett céllenőrzést. Az alperes csak feltételezte, hogy ott nem kell tűzvédelmi vizsga, mivel nincs pb gázüzemű targonca, mégis feljelentést tettek ellene. E körben is felmentette a büntetőbíróóság, megállapítva, hogy két személy esetében hibázott, de nem szándékosan. Megítélése szerint az alperesnek meg kellett volna néznie, hogy van-e a kft. tulajdonában targonca, az alperesi hatóság a feljelentését nem alapozhatta volna feltételezésekre.

Az alperes mindezek alapján érdemi vizsgálat helyett felületes jegyzőkönyvekre alapította a feljelentését. Megfelelő vizsgálatra megvoltak a lehetőségei egy fegyelmi eljárás keretei között. Megalapozatlan volt ezért az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy a tűzoltóparancsnoknak volt lehetősége dönteni, a cselekmények minősítéséről.

Kiemelte, hogy az elsőfokú ítéletben hivatkozott elvi döntések magánszemélyek feljelentéseire vonatkoztak, az alperes azonban hatóság. A felperes szolgálati előjárója, mint a felelős munkáltató vezetője ilyen adatok alapján nem tehetett feljelentést ellene, mivel nem győződött meg a gyanúról. Az alperes tisztázhatta volna a felperessel a körülményeket akár fegyelmi eljárás keretei között is. A büntetőjog a 30/1992. AB (V. 26.) határozat alapján „ultima ratio”, végső eszköz, amellyel szükségtelenül élt az alperes.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint nem lehet különbséget tenni a feljelentés jogsértő jellegének vizsgálata során aközött, hogy az alperes magánszemély vagy hatóság. A büntetőeljárás és fegyelmi eljárás közötti fokozatosságról nincs előírás, az ilyen különbségtétel figyelmen kívül hagyása nem jogsértő.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ügy eldöntéséhez szükséges tényállást helyesen állapította meg, a másodfokú bíróság döntésével és túlnyomórészt annak indokaival is egyetértett, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

A fellebbezésre tekintettel az alábbiakat emeli ki.

A releváns tényállás körében nincs jelentősége annak, hogy ... parancsnok az engedély megszerzésekor, vagy azt követően jelezte-e aggályait a felperesi vizsgáztatási vállalkozói tevékenység kapcsán, mint ahogy annak sem, hogy a feljelentést megfogalmazó tűzoltóparancsnok idején tűzvédelmi bírságot nem alkalmaztak, és, hogy a tájékoztatónak milyen jogi kötőereje van. Nem voltak figyelembe vehetőek azokkal a cégekkel kapcsolatos megállapítások és fellebbezési hivatkozások sem, amelyek a feljelentés tárgyát nem képezték.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a fegyelmi eljárás és a feljelentés között nincs hierarchikus viszony, a feljelentés megtételéhez elég a bűncselekmény gyanúja. Nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy a feljelentő hatóság vagy egyéb szervezet, esetleg természetes személy. Nem a feljelentő, hanem a nyomozó hatóság feladata a gyanú szerinti cselekmény ténybeli körülményeinek felderítése, illetve annak büntetőjogi értékelése. Amennyiben a nyomozó hatóság a feljelentésben foglaltak alapján bűncselekmény gyanúját nem tudja megítélni, a feljelentés kiegészítésére hívja fel a feljelentőt a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 172/A. § alapján. A fellebbezésben foglaltakkal szemben a Ptk. 78. § szerinti jóhírnévsértés körében nem vizsgálható az, hogy a feljelentő hatóság kellően széleskörű vizsgálatokat folytatott-e le, milyen nyilatkozatokat szerzett be a feljelentést megelőzően, illetve mennyire voltak megfelelőek a célellenőrzési jegyzőkönyvek. Ez utóbbiak tekintetében nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy a célellenőrzési jegyzőkönyvek, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 195. § (1) bekezdése szerinti közokiratok, az abban foglaltak további ellenőrzésére a feljelentést tevő nem köteles.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a feljelentő a hatóság felé tett bejelentéssel az Alaptörvény 25. cikke szerinti jogát gyakorolja, a Be. 171. § (1) bekezdése alapján bárki tehet bűncselekmény miatt feljelentést. Ugyanakkor a feljelentés is lehet jogsértő a Ptk. 78. § (2) bekezdése alapján, ha pl. valós tényeket tudatosan hamis színben tüntet fel, vagy tudatosan valótlan tényállításokat tartalmaz. Jogsértő lehet akkor is, ha zaklató jelleggel, rosszhiszeműen gyakorolja a feljelentő e jogát.

A büntető feljelentés megtételekor a jóhiszemű feljelentőt nem terheli az a kötelezettség, hogy a feljelentésben foglalt állításait bizonyítsa, sem az, hogy azzal kapcsolatosan vizsgálatokat folytasson. A feljelentés - tartalma szerint - elsősorban a feljelentő tudomásának, és az abból levont következtetéseinek, esetleges a büntetőjogi értékelésére vonatkozó véleményének a hatósággal való közlése. A feljelentőtől így a Ptk. 78. § (2) bekezdése alapján az várható el, hogy a tudomásának megfelelő tényeket közöljön, illetve ne tüntessen fel valós tényeket hamis színben.

Az elsőfokú bíróságnak ezért a Ptk. 78. § (2) bekezdése tekintetében azt kellett vizsgálnia, hogy a feljelentő a tudomásával ellentétes tényeket közölt-e, vagy a tudomására jutott tények rosszhiszemű csoportosításával, lényeges körülmények elhallgatásával valós tényeket hamis színben tüntetett-e fel.

A feljelentés lényege az volt, hogy a felperes az ellenőrzési jegyzőkönyvekben nem tüntette fel a

szakvizsgák hiányát (... Kft., ... Kft., ... Kft.), holott ezért a hiányosságért bírság szabható ki. Szerepelt az is, hogy a felperes az érintett cégek dolgozóit egyéni vállalkozóként leszakvizsgáztatta, illetve olyan dolgozókat is levizsgáztatott, akiknek munkaköri tevékenysége nincs szakvizsgához kötve (... Kft). A feljelentés tartalma alapján az volt vizsgálendő a nyomozóhatóság által, hogy a hiányosságok feltűntetésének elmulasztása szándékos-e, illetve szolgál-e valamilyen büntetőjogilag értékelhető előny elérése érdekében visszaélészerű magatartást.

A feljelentésben előadottak ténybeli alapjait a csatolt hatósági jegyzőkönyvek kellően alátámasztották. Az elsőfokú bíróság helytálló következtetést vont le az iratok, közöttük a jegyzőkönyvek alapján arra, hogy a feljelentésben foglaltak kellő ténybeli alappal rendelkeztek, valamint arra is, hogy ezek a feljelentőben ébreszthették bűncselekmény gyanúját. Nem egy, hanem több cégnél is hasonló körülményeket tárt fel a célellenőrzés. Mind a ..., mind a ... Kft. esetén a jegyzőkönyveken túl a büntetőbíróság is megállapította a tűzvédelmi szakvizsgák hiányát, az ... Kft. esetén pedig a célellenőrzési jegyzőkönyv tartalma a szakvizsgák hiányosságát támasztotta alá. Mindhárom cég esetében végzett a felperes az érintett dolgozók körében szakvizsgáztatást a csatolt jegyzőkönyvek tanúsága szerint. ... (...) jegyzőkönyvi nyilatkozata arra utalt, hogy a felperes észlelte a hiányosságot, a ... Kft. (...) nevében nyilatkozó pedig úgy tudta, hogy a tűzoltóság végzi a vizsgáztatást.

Fentiek alapján a feljelentés a jegyzőkönyvek alapján a feljelentő tudomásának megfelelő állításokat tartalmazott, nem volt megállapítható lényeges körülmény elhallgatása, vagy tények hamis színben való feltűntetését eredményező csoportosítása. Jogsértés nélkül juthatott az alperes olyan következtetésre is, hogy a körülmények felvetik bűncselekmény gyanúját és a megállapított hiányosságok és azok körülményeinek részletes vizsgálata, szándékosságának, véletlenszerűségének kivizsgálása, esetleges összefüggései a vizsgáztatásokkal a nyomozóhatóságra tartozhat.

A fellebbezésben előadottak nem tartalmaztak olyan körülményt, ami miatt a feljelentésben foglaltak valótlan tartalmúnak minősültek, vagy valós tény hamis színben tüntettek fel. A felperes a jegyzőkönyvek megfelelőségét, további vizsgálatok, felvilágosítás kérés elmaradását kifogásolta, ami azonban a fentebb kifejtettek szerint a Ptk. 78. § (2) bekezdése körében nem volt értékelhető.

A feljelentés a rendelkezésre álló adatok szerint nem minősült zaklatásnak, visszaélészerűnek sem. Tényként volt megállapítható, hogy a nyomozóhatósághoz írt feljelentést aláíró tűzoltóparancsnokban a felperes tűzvédelmi vizsgáztatásával, oktatásával kapcsolatos vállalkozói tevékenységét aggályosnak tekintő álláspont alakult ki. A felmerült kétségek ellenőrzésére célvizsgálatokat végeztetett el, amelyek eredményei anomáliákat, a felperesi ellenőrzési jegyzőkönyvi rögzítés hiányosságait tárták fel a szakvizsga létevel kapcsolatosan. Ezt követően az, hogy a célvizsgálat eredményeit követően a jegyzőkönyvek birtokában a tűzoltóparancsnok milyen további eljárást választott, a vezető döntési kompetenciájába tartozott. Választhatta volna a vélt vagy valós anomáliák közvetlen kivizsgálását, vagy fegyelmi eljárás lefolytatását, kezdeményezhette azonban azt is, hogy a további vizsgálódást a nyomozóhatóság végezze. A büntetőjog eszközei végső esetben alkalmazandóak, ez azonban nem jelenti azt, hogy büntetőjogi szankciókat, illetve a büntetőeljárást a polgári jogi, munkajogi szankcióknak, illetve eljárásoknak meg kellene előznie. A fellebbezésben hivatkozott 30/1992. (V. 26.) AB határozat az alapjogok büntetőjogi korlátozhatóságára vonatkozik, nem pedig a büntető feljelentés megtétele elé állít korlátot.

A feljelentésben használt kifejezések nem voltak indokolatlanul sértő, bántó, megalázó tartalmúak, a feljelentő még tényként sem állította bűncselekmény elkövetését, csak a tapasztaltak és leírtak

büntetőjogi megvizsgálását kérte.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság egyetértett azzal az elsőfokú bírósági állásponttal, hogy a feljelentés és annak tartalma sem volt a Ptk. 78. § (2) bekezdése alapján jogsértő.

Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogszabályoknak megfelelő ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint, utalva a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján annak helyes indokaira is helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a másodfokú perköltség megfizetésére, mely az alperesi jogtanácsos javára a Pp. 67. § (2) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdés alapján megállapított perköltségből állt.

A le nem rótt fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján határozott.

Budapest, 2016. június 24.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

. Istenes Attila s.k.

Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr.

bíró